

Відповіді на питання і зауваження

Відповідаючи на питання, необхідно зосередитися на суті питанні в першу чергу дати відповідь на нього. Після того, якщо доречно, питання можна доповнити коментарем імовірних причин, які викликали питання, коментарем вихідних підстав для своєї відповіді, у крайньому разі, пояснення причин відсутності відповіді, негативної відповіді. Навіть якщо поставлене питання не відповідає безпосередньо темі роботи та її меті, усе ж варто подумати про потенційні шляхи пошуку відповіді та озвучити їх: це продемонструє вміння орієнтуватися у власному об'єкті дослідження, аналітично мислити, бачити перспективи об'єкта і за межами теми.

Об'єктивно наявні недоліки в тексті роботи, висловлені чи не висловлені в зауваженнях, є підставою для зниження оцінки. Готуючи відповіді на зауваження, бакалаврант може пояснити шляхи усунення зауважень у подальшій роботі, продемонструвати міру усвідомлення зауважень, що свідчатиме про розвиток студента, вміння навчатися на помилках і справлятиме позитивне враження від захисту. Конструктивні правомірні зауваження приймаються до уваги у подальшій роботі. Не погоджуватися з зауваженнями доречно лише у разі наявності незаперечних об'єктивних аргументів. У разі незгоди необхідно дотримуватися етичних принципів поваги до думки інших науковців і показати своє розуміння суті і причин зауваження, тієї його частини, в якій з зауваженням можна погодитися. Будь-яка оцінка або коментар роботи (як позитивні, негативні, так і нейтральні) є суттєвим етапом пізнання, тому, відповідно до принципів наукової етики, за них прийнято дякувати.